

Täysistunto

Torstai 9.12.2021 klo 16.00—21.01

2.2. Suullinen kysymys sähköyhtiöiden toiminnasta (Kimmo Kiljunen sd)

Suullinen kysymys SKT 224/2021 vp

Suullinen kyselytunti

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Tähän samaan asiakokonaisuuteen on esittänyt kysymyksen myöskin sosiaalidemokraattien eduskuntaryhmä. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

Keskustelu

16.05 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä alkuperäinen kysymys oli tietysti täysin perusteltu siinä suhteessa, että sähkölasku on kovin monille kuluttajille muodostunut kohtuuttomaksi.

Mutta kuluttajien kannalta kiusallista on myöskin tämä kilpailutustilanne. Monet kokevat kiusalliseksi ja hankalaksi, kun eivät kunnolla kykene ottamaan osaa näihin erityyppisiin kilpailutusjärjestelmiin.

Ja kolmanneksi kuluttajia myöskin kiusaa, että meillä on vilpillisesti toimivia sähköyhtiöitä, jotka ovat synnyttäneet erittäin epävarman tilanteen monille kuluttajille. Haluaisinkin tiedustella, ministeri Lintilä, minkälaisiin toimenpiteisiin hallitus on ryhtymässä siinä, että tämä sähköyhtiöiden toiminta voisi tulla luvanvaraiseksi Suomessa.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

16.06 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Energiavirasto on tietysti se valvova elin tässä, ja Energiavirasto on itsenäinen toimiva elin, vaikka se on, voisiko sanoa, organisatorisesti työ- ja elinkeinoministeriön alla, se on itsenäinen toimiva elin.

Pitää paikkansa, että taisi olla viime viikonloppuna, kun ensimmäinen palveluyhtiö ilmoitti toiminnan lopettamisesta. Heillähän syynä oli se, että he välittivät pörssisähköä, ja kyse on siitä, että he joutuvat maksamaan sen välittömästi, kun taas asiakas maksaa kuu-kauden päästä, ja kun oli liian ohuella kassalla, niin eivät riittäneet resurssit. Tällaisen toiminnan estäminen on ilman muuta hyvin tärkeää. Meillähän on laissa, että kolmen viikon jälkeen, jos ei asiakas ole hakenut uutta yhtiötä, hänelle osoitetaan se lähin yhtiö, jonneka hänen sähkönsä siirretään.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Juvonen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2021 vp

16.07 Arja Juvonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kansalaisia kannustetaan siirtymään öljylämmityksestä esimerkiksi maalämpöön. Hallitus antaa myös tukea siihen, että maalämpöön siirrytään, mutta mielestäni se tuki on aika pieni. Hyvin monet eläkeläiset, ikääntyneet ihmiset maaseudulla asuvat öljylämmitystalossa ja pohtivat, millä ihmehen rahalla he kykenevät tekemään maalämpöön siirtymisen. Kysyisinkin teiltä: mitä vastaatte näille ikääntyneille ihmisille, jotka pohtivat tätä vaikeaa tilannetta?

Monet ovat sen asian edessä, että he joutuvat myymään oman kotinsa, koska eivät pysty tätä maalämpöä laittamaan. Hinnat lähtevät 15 000:sta ylöspäin. Toki sama asia on edessä myös rivitaloissa ja kerrostaloissa, joissa myös asuu ikääntyneitä omissa kodeissaan ja maalämpöön siirtymisen hinta näkyy väistämättömästi esimerkiksi yhtiövastikkeessa. Mitä vastaatte heille?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.08 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Ensinnäkin tämän tärkeän kysymyksen aiheeseen haluan todeta, että perusajatuksena suomalaisessa yhteiskunnassa on, että kylmänkään talven tullen tämä ei saa olla maa, jossa ihmisellä ei ole varaa asua lämpimässä. Se on lähtökohta, johon myös tämä hallitus on sitoutunut. Siksi meillä on viimesijainen tuki ihmisille, vaikka toimeentulotuen avulla, jos muutoin ei ole mahdollisuutta kotiaan pitää lämpimänä. Se on hyvinvointiyhteiskunnan peruslähtökohta.

No sitten, edustaja Juvonen: Pari viikkoa sitten me käytiin täällä keskustelua esityksesi-
tänne liittyen niin ikään energiahintoihin polttoaineveron ja sähkön hinnan osalta. Totesitte tuolloin, että teidän mielestänne nämä ilmastomuutostoimet ovat niin järjettömiä, että te olisitte valmis niistä luopumaan ja nimenomaan kohdistamaan ne toimet toisin. Ja nyt te kysytte meiltä, miksi olemme näin riittämätöntä tukea tarjoamassa vapaaehtoiseen lämmitysjärjestelmävaihdokseen. [Puhemies koputtaa] Ymmärtääkseni perussuomalaisilta ei saisi mitään tukea tähän asiaan.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

16.09 Heikki Autto kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Energia on valtavan tärkeä kysymys ja kohonneet energian hinnat suuri huolenaihe erityisesti täällä meillä Suomessa, missä elämme kylmässä ja pitkien etäisyyksien maassa. Suomen primäärienergian tuotannosta 28 prosenttia tulee puusta, metsäbioenergiasta, ja siksi se, miten metsiä saa täällä hoitaa ja miten metsäteollisuutemme kehittyy, ei ole aivan mitätön asia myöskään energian kannalta.

EU päätti eilen taksonomian kestäväen rahoituksen kriteereistä ilmastokriteerien osalta, ja Suomen hallituksen ennakkokäsityksen vastaisesti peräti 13 maata, mukaan lukien Ranska suurena jäsenmaana, oli näitä kriteerejä vastaan. Kun Suomen hallitus on selitellyt omaa päättämättömyyttään sillä, että emme kuitenkaan voi näihin vaikuttaa, niin arvoisa puhemies, mitä jos Suomen hallitus olisikin muodostanut kantansa ajoissa ja olisi vaikuttanut? Me olisimme pystyneet oikeasti kaatamaan tämän Suomen metsäteollisuudelle, [Puhemies koputtaa] meidän energiahuollollemme, [Puhemies: Aika!] todella tärkeän kysymyksen. Arvoisa valtiovarainministeri, kuinka haitallista hallituksen päättämättömyys lopulta oli?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.11 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tämä hallitus vaikutti ja teki paljon sen eteen, että tuo komission esitys kumottaisiin. Aivan viime metreille asti hallituksen ministerit olivat kollegoihinsa yhteydessä. Muistutan perusasiasta: esityksen saattoi vain hyväksyä tai hylätä.

Tulimme tietoiseksi, että Ranska suhtautuu esitykseen kriittisesti, ja tähän kytkeytyi epäsuorasti niin ikään Suomenkin kannalta toinen hankala asia, ydinvoiman käyttöä koskeva taksonomiaesitys. Sen sisältö ja se, miten ydinvoimaan tullaan suhtautumaan taksonomiassa, ovat edelleen auki. Tämä aihepiiri puhututti valtiovarainministerikokouksessa — johon en voinut osallistua altistuksen vuoksi — ja tuon kokouksen aikana kävi selväksi, ettei kuitenkaan riittävän moni maa ole tätä valmis vastustamaan. Se perusasetelma, että metsien osuus tässä on merkitsevä erityisesti vain Suomelle ja Ruotsille, ei valitettavasti muuttunut. [Puhemies koputtaa] Siitä huolimatta puolustan äänestyspäätöksen merkitystä. [Puhemies: Kiitoksia, aika!] Se on vahva viesti tulevaan ennakkovaikuttamiseen uusissa taksonomiaesityksissä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

16.12 Ritva Elomaa ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pakkaset paukkuvat, pohjoisessa -35, täälläkin -20. Sähkönkulutus on kovaa ja hinnat pilvissä. Milläs takuueläkeläinen maksaa jäätävät sähkölaskut tällä menolla? Sähkönsiirron kauppaaminen ahneille pääomasijoittajille aikoinaan oli suuren luokan virhe, josta kansa maksaa kovan hinnan. Nyt ollaan tekemässä lisää poliittisia suuren luokan virheitä, jotka näkyvät suoraan sähkölaskuissa. Nimittäin hallituksen ylikunnianhimoinen ympäristöpolitiikka johtaa väistämättä energiahinnan nousuun. Kysyn ministeriltä: Eikö ole mielestänne vääryys kansalaisiamme kohtaan tehdä juuri tässä ajassa sellaista ympäristöpolitiikkaa, mikä nostaa entisestään elinkustannuksia? Turve, kuivitusturve, kasvuturve — mistä tilalle jotakin? Ei ole mitään kehitetty tähän päivään mennessä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

16.13 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt pikkasen taas mennään takaisin siihen, mistä sähkön hinta muodostuu. Sähkön hinta muodostuu eurooppalaisista markkinoista, ja siellä hinta määritellään kalleimman elementin mukaan, joka on tällä hetkellä fossiilista. Kallein taitaa olla tänä päivänä kaasu. Eli jos kaasun hinta on täällä ja ydinvoiman hinta on täällä, niin se hinta tulee ydinvoimallakin olemaan sama. Eli se fossiilinen määrittelee tällä hetkellä sen hinnan, ja tässä on se ongelma. Ongelma on nimenomaan se, että meidän pitää päästä niistä fossiilisista pois, jolloinka me laskemme sitä kokonaishintaa.

Valitettavaa tässä tilanteessa on se, että tämä energian hinta rupeaa muodostumaan maailman politiikan välineeksi. Meidän viimeisin näyttömme viikolta oli herrojen Biden ja Putin keskustelu, jossa käytiin esimerkiksi Nord Streamista, voisi sanoa, vähän varjokeskustelua, ja välittömästi vaikutus näkyy kaasun hinnassa, joka nostaa taas meidän energiamme hintaa. [Puhemies koputtaa] Eli kyllä tämä valitettavasti tulee ihan isommasta kuvasta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2021 vp

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Vestman, olkaa hyvä.

16.14 Heikki Vestman kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sähkön hinta on tosiaan noussut voimakkaasti, ja sähkön siirtohinnat ovat nousseet pitkään. Siirtohintoihin eduskunta puuttui lailla viime kesänä, suomalaisten hyväksi. Me kokoomuksessa olimme esittäneet siirtohintojen leikkaamista jo aiemmin, ja on hienoa, että onnistuimme tässä hallitusta kirittämään. Verkkoyhtiöiden monopolituottoa leikataan 380 miljoonalla eurolla ensi vuonna — ei riittävästi, mutta kuitenkin. Tämä toivottavasti näkyy pian helpotuksena sähkölaskuissa.

Toisin kuin siirron hinta sähköenergian hinta määräytyy tosiaan markkinaehtoisesti markkinoille viimeksi tulleen eli kalleimman tuotantomuodon mukaan. Hyödyn saavat ne tuottajat, joiden tuotantokustannukset ovat vakaat ja matalat. Nykymallissa tuottajilla voi olla kannustin ylläpitää niukkuutta. Ministeri Lintilä, oletteko arvioineet tämän markkinamallin kehittämistä siten, [Puhemies koputtaa] että energian osuus sähkön hinnassa vastaisi paremmin tuotantokustannuksia?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

16.15 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyjä on ihan oikeassa: tuo on hyvin relevantti kysymys. Tuo keskustelu kyllä pitää aloittaa eurooppalaisella tasolla siitä, olisiko mahdollisuutta lähteä hakemaan enemmänkin jonkunäköistä keskihintajärjestelmää, koska aivan kuten sanoitte, se nyt määräytyy sieltä sen ylimmän mukaan. Varmasti tätä keskustelua täytyy Eurooppa-tasolla nostaa. Sitä ei ole vielä noussut, ja aika vaikea sanoa, mikä sen edistymisen on.

Kiitos tosiaan teille kannustuksesta — ja sitten muistutus, että teidän vaaliohjelmassanne te olitte kyllä kotitalouksien energian verotusta kiristämässä.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen, olkaa hyvä.

16.16 Sanna Antikainen ps (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa herra puhemies! Suomessa on myyty yhä kiihtyvällä tahdilla sähköverkkoja ulkomaisille toimijoille. Kaikki muistanevat Carunan — kokoomus ja vihreät varmasti ainakin erittäin tarkasti. Omassa kaupungissani Outokummussa myytiin kaikkien muiden paitsi perussuomalaisten päätöksellä kaupungin sähköverkko ulkomaiselle sijoitusyhtiölle — siis muuten jopa vasemmistoliiitto kannatti tätä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] No, mitä kävi? Tänä vuonna Outokummussa siirtohinta nousi 6,5 prosenttia.

Arvoisa puhemies! Sähköverkko on luonnollinen monopoli, jota ei kannata myydä, varsinkaan ulkomaisille toimijoille, rahan käärimisen välineeksi. Tämä on myös selkeä ja tunnistettu turvallisuusriski koko meidän kansalliselle turvallisuudelle. Hallitus, haluan kysyä teiltä: mitä te aiotte tehdä tälle asialle? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2021 vp

16.17 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Keskeistä Suomen kannalta on totta kai kantaverkon hallinta eli Fingridin hallinta, ja se on ja pysyy valtion hallinnassa. Siihen ei tule muutoksia.

Jos te olette Outokummussa tehneet tuollaisen päätöksen, niin se on kunnallista päätöksentekoa. Se ei ole tämän hallituksen vika. Kyllä te joudutte Outokummussa sitten katsomaan peiliin.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Sankelo, olkaa hyvä.

16.18 Janne Sankelo kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sähkön hinta on todella korkealla ja kotitaloudet vaikeuksissa. Kun kylmä tunkee ytimiin, Suomen huoltovarmuus tulee laajemminkin keskusteluissa esille. Kaukolämpölaitokset ovat merkittävässä roolissa lämmön lisäksi myös sähköntuotannossa.

Poliittisessa keskustelussa ja päätöksissä energiaturve on ollut vahvassa alamäessä. Kuitenkin energiaturve on luokiteltu edelleen Suomessa huoltovarmuuspolttoaineeksi — siis huoltovarmuuspolttoaineeksi. Saamani tiedon mukaan nyt näyttää kuitenkin siltä, että kenenkään ei kannata tuottaa ensi kesänä energiaturvetta huoltovarmuusaumoihin. Tämän johdosta kysyisinkin asianomaiselta ministeriltä: eikö nyt olisi syytä päivittää huoltovarmuuslakia niin, että huoltovarmuusvarastoihin hyväksyttäisiin myös aikaisempina sato-kausina tuotettua energiaturvetta?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

16.19 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämä meni nyt vähän väliin: kollegalle kuuluu huoltovarmuus, mutta tämä tulee niin kovasti omalle sektorilleni, että voin vastata siihen.

Sehän menee nimenomaan niin, että aina vuoden yli sinne varmuusvarastoihin. Meillä on muistaakseni tällä viikolla, viime viikolla lähtenyt lausuntokierrokselle esitys huoltovarmuusvarastojen osalta, jossa on muun muassa huoltovarmuusvarastokorvauksien nostaminen mukana. Kyllä se huoltovarmuusosuus tullaan edelleen säilyttämään siellä energiaturpeessa.

Tämä tilanne on tietysti mielenkiintoinen, koska meidän suurin energiaturpeen tuottaja on ilmoittanut, että he eivät tule enää sinne, ja oma näkemykseni on, että tämä tulee avaamaan kyllä pienemmille tuottajille ihan relevantin mahdollisuuden energiaturpeen nostamiseen.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Ranne, olkaa hyvä.

16.20 Lulu Ranne ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! EU haluaa ryhtyä ostelemaan ja varastoimaan kaasua. EU haluaa parantaa kriisinsietokykyään investoimalla lisää tuuleen ja aurinkoon, jotka juuri pahentavat nykyistä energiakriisiä, koska niiden tuotanto on epävarmaa ja vaihtelee valtavasti. Hyvä hallitus, miten aiotte varmistaa, ettei Suomi jälleen kerran joudu EU:n heittopussiksi ja joudu maksajaksi näihin EU:n energiahankkeisiin?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2021 vp

16.20 Elinkeinoministeri Mika Lintilä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Nyt täytyy sanoa, etten täysin päässyt kiinni tuohon edustajan kysymykseen, että EU olisi rakentamassa. Kyllä ne energiaratkaisut ovat markkinatoimisia ratkaisuja pääsääntöisesti, ja joissakin on kansallisia päätöksiä.

Meidän osaltamme tietysti energiapaletissa äärettömän tärkeää on se, että Olkiluoto kolmonen lähtee liikkeelle nyt sitten ensi vuoden puolella. Laitos on siis tarkoitus laittaa krittiseen tilaan, niin sanotusti aktivoida silloin tammikuussa ja helmikuussa kytkeä verkkoon, ja kesäkuussa se on täydessä tuotannossa. Eli kyllä me vastataan tähän ulkoa tulevaan energiantarpeeseen sillä, että me nostamme omaa energiantuotantoamme.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Edustaja Eestilä, olkaa hyvä.

16.21 Markku Eestilä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sähkön korkea hintataso johtuu minun käsitykseni mukaan sähkön tuotantorakenteen liian nopeasta muutoksesta. Olemme EU:ssa esimerkiksi lopettaneet lauhdesähkön tuotantoa, vaikka korvaavaa kapasiteettia ei ole ollut saatavilla, ja totta kai kun syntyy pulaa tuotannosta, silloin hinnat nousevat.

Toinen, mikä on kurittanut sekä lämpölaskun maksajia että sähkölaskun maksajia, on päästökauppa. Päästökaupan hinta oli korkeimmillaan yli 81 euroa, ja kuukauden sisällä se nousi 35 euroa. Kysynkin pääministeriltä: oletteko te Eurooppa-neuvostossa jutelleet, pitäisikö joku katto panna tälle päästökaupan hinnalle, niin että se ei kurita jatkuvasti sähkölaskun maksajia ja kaukolämpölaskun maksajia?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.22 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Pitää varmasti tarkistaa, onko jollakin tasolla jotain tämänkaltaista keskustelua käyty, mutta sen sijaan Eurooppa-neuvostossa on kyllä keskusteltu tästä sähkömarkkinoiden tilanteesta ja energian hinnasta, ja tulemme tätä keskustelua ensi viikolla myös jatkamaan Eurooppa-neuvoston kokouksessa. Tämä on tietenkin asia, mistä monet jäsenmaat kantavat huolta, niin Suomi kuin muutkin jäsenmaat, ja kuten tässäkin salissa useaan otteeseen on todettu, tällä hetkellä sähkön hintaa nostaa muun muassa se, että tuontifossiilienergian hinta on noussut. Tätä vastaan meidän pitää taistella sillä tavalla, että pitkällä aikavälillä rakennamme lisää uusiutuvaa energiaa, niin että olisimme entistä omavaraisempia ja niin että olisimme myös paremmin turvassa koko EU:n alueella tämänkaltaisilta hintašokeilta, minkä me olemme nyt energiamarkkinoilla nähneet.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kulmuni, olkaa hyvä.

16.23 Katri Kulmuni kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Energian hinta voi tietenkin kallistua montaa eri kautta — maailmantalouden kasvaessa, koronapandemian myötä, kuten nyt näemme. Pitää paikkansa, että jos tehdään veronkiristyksiä fossiilisiin polttoaineisiin, niin kyllähän sekin vaikuttaa sinne. Toki päämäärä on silloin myös päästä eroon niistä ilmastonmuutosta torjuaksemme.

Etenkin Euroopassa ongelma lienee se, että verkkokapasiteetti ei ole kovin hyvässä kunnossa, eikä meillä suoraan sanottuna ole myöskään sitä sähköä kaikkiin tulevaisuuden tar-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2021 vp

peisiin vielä riittävästi. Suomessa tämä tilanne varmasti tulee paranemaan, kun Olkiluoto 3 nyt viimein avautuu. Mutta kieltämättä ne uutiset ovat olleet huolestuttavia, että nyt, vasta kun myös Euroopassa on sähkön hinta kuluttajille poikkeustilanteessa noussut, halutaan-kin sitten tulla suomalaisten sosiaaliturvaa laajentamaan siltä osin. Me olemme pystyneet hoitamaan tämän kohtuullisesti omassa maassamme, joten miten hallitus vastaa siihen, kuinka Suomi vie sitä linjaa eteenpäin, [Puhemies koputtaa] että myös muut maat hoitavat sen itse?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.24 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me olemme Suomea sitä mieltä, että energian hintaan liittyvät noussut ja ilmastomuutoksen torjuntaan liittyvät välilliset kustannukset ovat kunkin jäsenmaan oma asia. Siksi me olemme sanoneet kriittisen kielteisen kannan sosiaalirahastolle.

Myös tämän energian hintakeskustelun ympärille on Euroopassa viritelty puheenvuoroja kahdella tavalla ongelmalliseen suuntaan: ensinnäkin siihen suuntaan, pitäisikö markkinoihin puuttua, vaikkapa päästökauppajärjestelmään, mihin äskeinen kysymys viittasi, joka ikään kuin häivyttäisi tavoitetta kohti uusiutuvia energiamuotoja kuljettaessa, ja toisaalta myöskin niin, että kun lasku kotitalouksille on langennut osissa maista vielä huomattavasti kohtuuttomammaksi kuin meillä, vähättelemättä kotimaista ongelmaa, niin pitäisikö tästä yhdessä vastata. Sekä siis energian hinnan ympärillä että ilmastomuutoksen torjunnan ympärillä Euroopassa on [Puhemies koputtaa] ajatuksia yhteisvastuusta. Sille Suomi sanoo ei.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Junnila, olkaa hyvä.

16.26 Vilhelm Junnila ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tällaisilla pakkasilla kaikki tietenkin tunnistavat sen tosiseikan, etteivät hallituksen lämpimät puheet torppia lämmittä. Kokonaan keskustelutta ovat jääneet kotimaiset vaihtoehdot. Esimerkiksi Neste tuottaa polttoöljyä, joka on tehty sataprosenttisesti kotimaisista raaka-aineista. Silti hallituksen linja on se, että mieluummin maksetaan mökinmummoille siitä, että he korvaisivat toimivan öljykattilan jollakin muulla ratkaisulla, sen sijaan että miettisitte vaikkapa verotukia, joilla kotimaisia vaihtoehtoja voitaisiin saada laajempaan käyttöön. Tällä hetkellä tilanne on se, että koska säätövoimaa ei ole esimerkiksi aurinkovoimalta ja tuulivoimalta, olemme ulkomaantuonnin varassa. Tuomme siis merkittävästi energiaa tälläkin hetkellä ulkomailta. Kun te olette ilmastopolitiikasta niin huolissanne, miksi ette tue merkittävämminkin kotimaisia, uusiutuvia vaihtoehtoja?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

16.27 Valtiovarainministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Haluan toistaa tämän viestin koko eduskunnalle ja tätä kyselytuntia seuraaville: Suomi on maa, joka pitää huolta kansalaisistaan kylmän talven tullen, ja tämä on maa, jossa ihmiset, joiden varallisuus ei riitä tiukan paikan tullen lämmityslaskun maksamiseen, voivat turvautua sosiaaliturvajärjestelmään. Tässä maassa on turvaverkkoja, ja tämä on keskeisiä syitä, miksi me emme tue yhteiseurooppalaista ratkaisua — siksi, että meillä on

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2021 vp

pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta, pohjoismainen hyvinvointimalli, jossa korkean verotuksen maana me autamme myös heitä, joiden omat varat eivät riitä. Tämä on ydinkysymys vastauksena tähän huoleen, joka kuitenkin on vielä mittakaavaltaan pienempi kuin monissa Keski-Euroopan maissa.

Mitä tulee tähän hallituksen tukeen vaihtaa esimerkiksi tiensä loppuun kulunut öljykattila uusiutuvan energian muotoon — mikä taitaa olla monelle suomalaiselle ihan järkevä vaihtoehto — niin se muutos on vapaaehtoinen. Hallitus ei pakota siihen muutokseen. Se on vapaaehtoinen. Aika monessa talossa tälläkin hetkellä [Puhemies koputtaa] pohditaan öljykattilan vaihtamista, koska se on käytetty loppuun.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Edustaja Kauma, olkaa hyvä.

16.28 **Pia Kauma kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhumme sähkön tai energian hinnasta, puhumme aivan elämisen perusasioista. Yksi vahvuus Suomella on ollut aina se, että meillä on ollut monipuolinen energiantuotanto ja monipuolinen paletti, mutta se, että se pysyisi sellaisena, tarkoittaa sitä, että meidän tulee myös investoida uusiin energianlähteisiin. Geoterminen lämpö on yksi vaihtoehto, ja meillä on esimerkiksi Espoossa juuri meneillään tällainen hanke. Pystymme tuottamaan geotermistä lämpöä kaukolämpönä myöhemmin, vielä muutaman vuoden kuluessa.

Toinen vaihtoehto on myöskin pienydinvoimalat, joista aika vähän on puhuttu täällä eduskunnassa. Esimerkiksi Energiateollisuus on tätä asiaa vienyt eteenpäin ja tälläkin hetkellä on tekemässä tutkimuksia asiasta, mutta ongelma on se, että meidän nykyinen lainsäädäntömme estää näitä hankkeita. Nyt kysyisin teiltä, ministeri Lintilä, mitä aiotte tehdä, niin että meidän lainsäädäntömme mahdollistaa [Puhemies koputtaa] näitä uusia mahdollisuuksia tulla markkinoille?

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Ministeri Lintilä, olkaa hyvä.

16.29 **Elinkeinoministeri Mika Lintilä** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustajalle voin sanoa sen verran, että on taidettu tällä viikolla viimeksi edustajakollega Lepän kanssa tiedottaa, että meillä on lähdössä liikkeelle ensimmäiset isot merituulivoimahankkeet. Eli kyllä tämä geopuoli on myös erittäin merkittävä.

Nämä pienydinvoimalat tulevat olemaan osa uutta ydinvoimalakia, jota valmistellaan tällä hetkellä. Tämä on iso laki. Tämä tulee menemään, melkein sanoisin, useamman hallituskauden yli, ja siellä yhtenä selvityskohteena ovat nämä pienydinvoimalat.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Myönnän vielä tähän kysymykseen lisäkysymyksen edustaja Merelle, ja sen jälkeen siirrytään seuraaviin. — Edustaja Meri, olkaa hyvä.

16.30 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Nyt en kuitenkaan huomannut mitään konkreettista lisää hallituksen puheissa. Todettiin sitä nykyistä tilannetta.

Pääministeri Marin, olette usein puhunut siitä, että nämä ilmastonmuutoksen aiheuttamat kulut ja tämä maailman kunnianhimoisin ilmastopolitiikka, jota Suomi harjoittaa, tehdään sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Nyt kyllä ihmettelen sitä, että sanotaan vain,

Pöytäkirjan asiakohta PTK 148/2021 vp

että menkää sinne toimeentulotukiluukulle laskeskelemaan, täytyisivätkö ne kriteerit. Meillä on paljon keskituloisia ihmisiä, ja ne kriteerit eivät välttämättä täyty. Nämä hinnan-
korotukset johtuvat hyvin pitkälle siitä, että on tehty EU:ssa ja meillä tiettyjä poliittisia lin-
jauksia vihersiirtymään. Onko tämä nyt sitä sosiaalisesti oikeudenmukaista toimintaa teil-
tä, kun ette te ihan oikeasti esittäneet mitään konkreettista, miten me juuri nyt voimme aut-
taa isoja määriä perheitä tukemalla heitä niin, että kompensoidaan sitä sähkölaskua? [Pu-
hemies koputtaa] Kertokaa nyt ihan vilpittömästi se.

Ensimmäinen varapuhemies Antti Rinne: Kiitoksia. — Pääministeri Marin, olkaa hyvä.

16.31 Pääministeri Sanna Marin (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kysy-
myksessä oli muutamakin osa.

Kyllä on aivan totta, että ei hallitus tällä tavalla kyselytunnin kesken uusia keinoja lähde
luomaan, vaan keinot ovat ne, joiden eteen me olemme tehneet systemaattisesti tällä halli-
tuskaudella töitä. Ja täällä on kuvattu niin kuin asia on. Me esimerkiksi tuemme erittäin
mittavasti sitä, että ihmiset voivat vaihtaa öljykattilansa esimerkiksi maalämpöratkaisui-
hin. Tämä on pitkäjänteistä työtä, ja nämä tuet ovat olleet erittäin kysyttyjä, mikä on todel-
la hieno asia: ihmiset voivat vaihtaa lämmitysmuotonsa ja sitä kautta pitkällä aikavälillä
myös säästää niissä omissa energiakustannuksissaan.

Ministeri Saarikko kuvasi ja kävi läpi Suomen sosiaaliturvajärjestelmää, ja itse olen to-
della iloinen, että meillä on senkaltainen järjestelmä, jossa heitä, jotka ovat kaikkein hei-
koimmassa asemassa, tuetaan. Tällaista mallia ja tällaista pohjoismaista hyvinvointivaltio-
ta, joka Suomessa ja Ruotsissa on, ei ole kaikkialla Euroopassa, ja sen vuoksi siellä nyt
pohditaan tätä sosiaalirahastoa, mutta kuten sanottu, me emme sitä kannata, me vastustam-
me sitä. [Puhemies koputtaa] Itsekin olen eilen tästä asiasta keskustellut Ruotsin pääminis-
terin [Puhemies: Kiitoksia!] Magdalena Anderssonin kanssa.

Kysymyksen käsittely päättyi.